

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Most 29. 10. 2012
Č. j.: SRS 046818/2012

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 19 - Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 24. 9. - 28. 10. 2012

1. Počasí

V období 24. 9. až 28. 10. 2012 převažovalo typické podzimní počasí. Většinou bylo polojasno až oblačno s dešťovými přeháňkami a mrholením. Místy se objevily i mlhy a ranní přízemní mrazíky.

Zpočátku se nejvyšší denní teploty pohybovaly mezi 15 až 23 °C. Po několika dnech následoval jejich pokles na 10 až 15 °C a v tomto rozmezí byly měřeny de facto až do konce období. Obdobný průběh byl zaznamenán i v případě teplot nočních, které se zprvu pohybovaly mezi 5 až 10 °C, později poklesly pod 5 °C a místy se vyskytly i zmíněné ranní přízemní mrazíky (například na Děčínsku, Semilsku, ale i jinde).

V tomto údobí se atmosféra dostala do inverzního stavu (obrácení teplotního gradientu), což se projevilo, především v okresech severočeské hnědouhelné pánve (Chomutov, Most, Teplice, Ústí nad Labem), krásným slunečným počasím na hřebenech hor, avšak v nízkých polohách se tvořily četné silné mlhy. Vzhledem k tomu, že bylo úplné bezvětří (případně bylo proudění vzdušných mas minimální) došlo v těchto lokalitách k tvorbě smogu a naměřené imisní hodnoty výrazně překračovaly povolené limity.

Srážková činnost byla místo od místa rozdílná. Například v České Lípě byly dešťové srážky mírné, především v první polovině sledovaného období a úhrn srážek činil cca 24 mm. Na Děčínsku napršelo 4,5 mm (27. 9.), 3 mm (4. 10.), 2 mm (7. 10.) a 2,5 mm (12. 10.). V okrese Litoměřice (12. 10.) napršelo do 3 mm srážek. Ve dnech 20. 10. a 21. 10. pak srážky nepřesáhly 1 mm. V okrese Louny (Židovice) činil celkový úhrn srážek 32,7 mm, na Mostecku napršelo ± 10 mm a v okrese Semily (Jilemnice) 20 mm - na vrcholcích Krkonoš napadl sníh. Na Žatecku byly srážky převážně přeháňkového charakteru, jen s ojedinělým silnějším deštěm a jejich úhrn činil 25 – 30 mm. Prakticky v celé oblasti často v různé intenzitě mrholilo.

V posledních dnech období přes střední Evropu jen zvolna postupovalo k východu zvlněné frontální rozhraní, oddělující studený vzduch na severozápadě od teplejšího na jihovýchodě. Tento přechod provázal čerstvý až silný vítr. V důsledku toho došlo k rozpuštění smogu v uhelné pánvi a k výraznému poklesu teplot v celé oblasti (přes den do 5 °C a v noci pod bod mrazu). Srážky byly v nižších a středních polohách ve formě deště, případně deště se sněhem. Ve vyšších polohách pak sněžilo. Sníh se udržel v těchto vyšších polohách a v polohách chráněných před slunečním svitem.

Celkově lze období hodnotit jako teplotně nadprůměrné a srážkově podprůměrné.

Riziko ohrožení suchem bylo podle ČHMÚ – Monitoring zemědělského sucha (21. 10.) klasifikováno jako **malé** pouze v oblasti Krkonoš. Jako **středně velké** bylo vyhodnoceno v částech okresů Litoměřice, Louny, Teplice a Ústí nad Labem. Na zbytku oblasti pak je riziko ohrožení suchem posouzeno jako **mírné**.

ČHMÚ - Riziko ohrožení suchem pro území ČR. Vymezuje pět stupňů ohrožení suchem: 1 - **malé**, 2 - **mírné**, 3 - **středně velké**, 4 - **velké**, 5 - **nejvyšší**. Čím je tento stupeň vyšší, tím je vyšší riziko ohrožení suchem. Výsledná mapa vzniká kompilací výsledků získaných ze tří metod hodnocení sucha: měřené vlhkosti půdy, vypočtené vláhové bilance a vypočtené bilance srážek a evapotranspirace. Aktualizace výsledné mapy se provádí 1x týdně v úterý.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Na **Děčínsku** byl vývoj počasí vhodný k postupu podzimních prací. Začala sklizeň cukrovky. Proběhla sklizeň kukuřice na siláž, pro krmné a energetické účely a v této době je sklízena na zrno. Setí ozimých plodin je převážně dokončeno a probíhá sekání nedopasků na pastvinách a poslední dosekávání luk. U polních plodin proběhla aplikace přípravků na ochranu rostlin a místy ještě probíhá podzimní přihnojení minerálními hnojivy.

V okresech **Chomutov**, **Děčín**, **Most**, **Teplice** a **Ústí nad Labem**, probíhá příprava půdy, výsev ozimých obilovin a sklizeň pícnin.

V okrese **Litoměřice** probíhá, mimo jiné, aplikace rodenticidů proti hraboši polnímu (*Microtus arvalis*).

Na **Semilsku** jsou taktéž vhodné podmínky pro podzimní agrotechnické práce. Pokračuje chemické ošetření ozimých obilovin proti plevelům, rozmetání hnoje, zimní orba a další podzimní práce. Dále je dokončována sklizeň kukuřice na siláž i na zrno a pokračuje sklizeň cukrovky. Dokončen je sběr brambor a před ukončením je osev pšenice ozimé. Lokální deficit srážek však zpomaluje vzcházení ozimů. Dále probíhá sklizeň třetích otav z travních porostů, a to za účelem zeleného krmení, ale i mulčování. V intenzivních sadech končí sklizeň jablek.

Na polích **Žatecka** dokončují setí ozimých obilovin – dosévány jsou poslední výměry ozimé pšenice. Asi 50 % ploch ozimých obilovin bylo ošetřeno proti přenašečům viróz. Porosty ozimé řepky byly v růstu brzděny pomocí chemických přípravků a ošetřeny proti houbovým chorobám. Na chmelnicích probíhá úklid posklizňových zbytků, hnojení chlévskou mrvou a zimní orba. V měsíci září začala sklizeň kukuřice na siláž a v říjnu sklizeň kukuřice na zrno. Taktéž začala sklizeň cukrovky, avšak průběh sklizně je závislý na odbytu do cukrovaru. Porosty slunečnice jsou sklizeny všechny a výnosy se pohybují v průměru okolo 2 – 3 t.

OBILNINY

Na Liberecku jsou ozimé plodiny zaseté a připravené na přezimování. V okresech Chomutov a Most pokračuje setí ozimé pšenice. V okrese Litoměřice je většina ozimých obilnin zasetá a vzešlá. Porosty jsou vyrovnané, avšak lokálně poškozené hraboši. Na Semilsku (Záhoří, 25. 10.) je, na porostech založených do hrudovitého zpracování půdy, pozorováno nestejněmorné vzcházení a pomalejší růst. Na Žatecku je setí ozimých obilovin ukončeno z 90 % a zbývá dokončit setí ozimé pšenice.

Na Litoměřicku, s ohledem na teplý podzim, probíhá ošetřování proti původci virové zakrslosti pšenice (*Wheat dwarf virus*) a křísku polnímu (*Psammotettix alienus*).

PŠENICE OZIMÁ (RF 00-21 BBCH, tj. suché semeno /v této fázi jsou semena mořena/ až prvá odnož viditelná: počátek odnožování)

Některé porosty ozimé pšenice na Žatecku, kde byla použita kombinace přípravků proti podzimním plevelům a přenašečům viróz, vykazují slabé poškození popálením rostlin.

V okrese Semily je na obilovinách výjimečně pozorován výskyt kříška polního (*Psammotettix alienus*). V okrese Louny (Slavětín nad Ohří, 15. 10.) byl zaznamenán jeho slabý výskyt. Na Žatecku a Podbořansku (Blšany, 2. 10.; Klůček, 9. 10. a Libořice, 4. 10. a 9. 10.) byl na vzešlých porostech zjištěn výskyt střední a silný.

Na Roudnicku v okrese Litoměřice doposud nebyl zjištěn výskyt nor hraboše polního (*Microtus arvalis*). V okresech Chomutov (Droužkovice a Všestudy), Liberec (Dolní Chrastava, 9. 10.), Litoměřice (na některých porostech), Louny (Chrastín, 3. 10.) a na

Žatecku (Lipenec, Lužec, 24. 10.), byl pozorován jeho slabý výskyt. Střední až silný výskyt je pozorován v dosud mechanicky nezpracovaných výdrolech obilovin a v travních porostech, v okrese Litoměřice (Libochovice, Lkáň a Slatina). Jeho silný výskyt, lokálně na plochách po sklizených obilovinách, byl zjištěn v okrese Litoměřice (Brozany, Doksany, Hostenice, Chotěšov, Chvalín, Libochovice, Roudnice a Slatina) a dále pak v okrese Louny (Slavětín nad Ohří, 15. 10. a Černochoy, 23. 10.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 10-21 BBCH, tj. první list vystoupil z koleoptile až prvá odnož viditelná: počátek odnožování)

Na Mostecku (Havraň) bylo provedeno ošetření proti původci virové zakrslosti ječmene (*Wheat dwarf virus*) a křísku polního (*Psammotettix alienus*).

Na Českolipsku (Brniště, 24. 10. a Hlemýžď, 18. 10.) byly pozorovány příznaky **fyto toxicity** po použití přípravků na ochranu rostlin.

V okrese Louny na Žatecku (Tuchořice, 24. 10.) byl shledán silný výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** s téměř 70 % poškozením.

V okrese Litoměřice (Roudnice nad Labem) doposud nebyl smýkáním zjištěn výskyt dospělců **kříska polního (*Psammotettix alienus*)**. První slabý výskyt byl zaznamenán v okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 12. 10.) a silný pak na Žatecku (Tuchořice, 24. 10.).

V okrese Litoměřice (Roudnice nad Labem) doposud nebyl zjištěn výskyt nor **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**. Slabé výskyty byly zaregistrovány v okresech Děčín, Chomutov a Ústí nad Labem.

KUKUŘICE (RF 87-99 BBCH, tj. fyziologická zralost: černá skvrna /vrstva na bázi/ zrna: asi 60 % sušiny v zrnu až sklizňová zralost - plodina sklizena)

Všechny porosty kukuřice určené k silážování jsou na Žatecku a Podbořansku sklizeny.

Na Mostecku (Korozluky) byla ukončena sklizeň kukuřice na zrno. Na Podbořansku a Žatecku je dokončována.

V okrese Litoměřice, v místě pozitivního výskytu (a v jeho bezprostředním okolí) **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** jsou realizována uložená opatření k zamezení jeho dalšího šíření. Na Semilsku (Žernov) již další nálet do feromonových lapačů nebyl zaznamenán.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 11-19 BBCH, tj. 1. pravý list vyvinutý až 6 - 9 a více listů vyvinuto)

Na Českolipsku (Brniště, 18. 10.) bylo lokálně pozorováno intenzivní zabarvení porostu do oranžova, majitel pozemku inicioval rozbor listů, jímž byl zjištěn **nedostatek P** a **S** ve výživě.

V okrese Litoměřice byla většina porostů ošetřena regulátory růstu. V okrajových částech porostů (Bechlín a Podluský) se projevuje **fyto toxicita** dimethachloru.

Na Semilsku (i jinde) jsou některé (časně zaseté) porosty řepky přerostlé a jsou ošetřovány morforegulátory, na rozdíl od později setých porostů, nebo porostů na sušších stanovištích, které jsou však nevyrovnané.

V okrese Česká Lípa (Kravaře a Jezvé, 23. 10.) byl pozorován silný výskyt **nádorovitosti kořenů brukvovitých (*Plasmodiophora brassicae*)**.

První slabý výskyt **fomového černání stonku (*Leptosphaeria maculans*)** byl zjištěn v okresech Česká Lípa (Brniště, 24. 10.), Most (Havraň, 12. 10.), Teplice (Měrunice, 12. 10.) a na Žatecku (Hřivice, 25. 9.).

První slabý výskyt **plísně brukvovitých (*Hyaloperonospora parasitica*)** byl zjištěn v okrese Ústí nad Labem (Dubice nad Labem a Habrovany, 2. 10.). Střední výskyt byl zaznamenán v okrese Louny (Hřivčice, 11. 10.). Na Žatecku (Liběšovice, 2. 10.) byl zjištěn výskyt střední až silný.

V okresech Česká Lípa (Obora v Podbezdězí, 24. 10.) a Litoměřice (Podluský) byl pozorován slabý výskyt **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)**. Její silný výskyt byl zaregistrován v okrese Ústí nad Labem (Habrovany, 23. 10.).

V okrese Louny (Hřivčice, 11. 10.) byl zaznamenán slabý výskyt **pílatky řepkové (*Athalia rosae*)**.

Na Roudnicku v okrese Litoměřice (Podluský) byl shledán slabý výskyt housenek **zapředníčka polního (*Plutella xylostella*)**.

Na Libochovicku v okrese Litoměřice (Klapý) byl zaznamenán ojedinělý výskyt **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*)**.

V okrese Liberec (Dolní Chrastava, 25. 9.) a na Roudnicku v okrese Litoměřice (Podluský), byl zjištěn první slabý výskyt dospělců **dřepčíka olejového (*Psylliodes chrysocephala*)**.

V okresech Louny (Hřivčice, 11. 10.), Ústí nad Labem (Dubice nad Labem a Habrovany, 2. 10.) a Semily, byl zjištěn slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**. V okresech Most (Havraň, 12. 10.), Louny (Chožov, Koštice, Peruc, 23. 10.), Liberec (Raspenava, 16. 10.) a Litoměřice (Klapý na Libochovicku), byl pozorován jeho střední výskyt. Silný výskyt pak byl shledán v okrese Louny (Vraný, 23. 10.) a na plochách po sklizni řepky na Litoměřicku (Brozany, Doksany, Hostenice, Chotěšov, Chvalín a Slatina).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF sklizeno)

Na Semilsku, je u sklizených hlíz jen malý výskyt příznaků **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)**. Slabý je rovněž i výskyt hlíz s příznaky napadení komplexem skládkových chorob.

ŘEPA CUKROVKA (RF 49 BBCH, tj. kořen dosáhl sklizňové velikosti)

Na Liberecku jsou všechny plochy sklizeny.

V okresech Litoměřice, Semily a na Žatecku, probíhá sklizeň a odvoz ze skládek do cukrovaru.

V jižní části okresu Liberec a v okrese Louny (3. 10.), byl pozorován střední výskyt **cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)**.

PÍCNINY

VOJTĚŠKA

Slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl zjištěn v okrese Louny (Peruc, 15. 10.) a na Litoměřicku (Sířejovice). Jeho silný výskyt byl pozorován v pětiletém porostu v okrese Chomutov (Bílence, 25. 10.).

PASTVINY, LOUKY, TTP

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl zjištěn v okresech Česká Lípa (Horní Libchava, 12. 10.; Litice, 10. 10. a Volfartice, 16. 10.), Děčín (Huntířov, 11. 10.) a Liberec (Doubí u Liberce 10. 10.; Machnín, 4. 10.; Ostašov u Liberce, 17. 10. a Staré Pavlovice 6. 10.) a Louny (Vršovice, 23. 10.).

V okrese Semily (Malá Skála, 24. 10.) jsou na TTP pozorovány příznaky poškození **prasetem divokým (*Sus scrofa*)**.

CHMEL (RF 97 BBCH, tj. dormance, listy a stonky odumřelé)

Na Litoměřicku probíhá hnojení a vláčení.

Na Žatecku v současné době probíhá na všech chmelnicích úklid posklizňových zbytků (vyvláčení částí chmelových rév), hnojení chlévskou mrvou a následné zaorání. Na základě doporučení expertní skupiny při Chmelařském institutu Žatec, která se zabývala vyhníváním

chmelových babek v letošním roce, velká řada pěstitelů chmele v měsíci říjnu a listopadu vysazuje nové chmelnice, nebo dosazuje chmelnice s chybějícími rostlinami.

OVOCNÉ DŘEVINY

Silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly pozorovány v ovocných sadech a školkách v okrese Litoměřice (Klapý, Loucká a Sulejovice).

Jádroviny

V celém okrese Liberec, zejména u zahrádkářů, je registrován střední až silný výskyt **rzivosti hrušně (*Gymnosporangium fuscum*)**.

V okrese Louny, na Žatecku (Libočany, 24. 10.), je sklizeň ukončena a byl zde pozorován slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**.

JABLONĚ (87-89 BBA, tj. sklizňová zralost až konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

V celém okrese Semily, u drobných pěstitelů s nedostatečnou chemickou ochranou nebo zcela bez ní, přetrvává střední výskyt **strupovitosti jabloně (*Ventura inaequalis*)**. Naproti tomu u intenzivních pěstitelů je její výskyt ojedinělý.

Dále je, u zahrádkářů (Kvítkovice 15. 10.), na dosud nesklizených plodech, pozorován výskyt **sazovitosti jablek (*Gloeodes pomigena*)**.

V okrese Louny (Židovice, 23. 10.) byl pozorován střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**.

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 89 BBA, tj. konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

V okrese Louny (Židovice, 23. 10.) byl pozorován slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**.

RÉVA VINNÁ (RF 92-95 BBCH, tj. počátek zbarvování listů až 50 % listů opadlo)

Na Litoměřicku probíhá sklizeň.

BRSLINY

V okrese Litoměřice (Litoměřice a Slatina) byl zaznamenán začátek přeletu dospělců **mšice makové (*Aphis fabae*)** na brsleny.

OSTATNÍ

V okrese Litoměřice (Keblice, Litoměřice, Lovosice a Lukavec) jsou zjišťovány silné výskyty zimních hnízd **bekyně zlatořitné (*Euproctis chrysorrhoea*)**. Obdobně je tomu i v okrese Louny na Žatecku a Podbořansku (Podbořany, Radičevy a Žatec).

Za Oblastní odbor Louny zpracoval: Ing. Aleš Janeček